

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури
імені професора В. І. Фесенко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературна теорія в історичній перспективі

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання	<u>денна, заочна, вечірня</u>
Навчальний рік	<u>2020 – 2021</u>
Семестр	<u>II</u>
Кількість кредитів ЄКТС	<u>3</u>
Мова навчання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>

Розробник:

Шульгун М. Е., доктор філологічних наук, професор кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко КНЛУ.

Рецензенти:

Мірошниченко Л. Я., доктор філологічних наук, завідувачка кафедри зарубіжної літератури Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка.

Мариненко Ю. В., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко КНЛУ.

Схвалено на засіданні кафедри теорії та історії світової літератури імені професора В. І. Фесенко, протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Шимчишин М. М.

(ПІБ)

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 3 від «14» вересня 2020 р.

Голова вченої ради

(підпис)

Васько Р. В.

(ПІБ)

1. Мета вивчення дисципліни.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Літературна теорія в історичній перспективі» полягає у підготовці магістрантів до навчально-методичної та науково-дослідної діяльності в царині літературознавства, у поглибленні знань основних літературознавчих теорій та підходів до інтерпретації художніх текстів, набуття освітньої та професійної кваліфікації для здійснення професійної діяльності, пов'язаної із аналізом художніх текстів.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 20 год.

семінарські заняття – 0 год.

практичні заняття – 10 год.

консультації – 0 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. Знати: основні літературознавчі терміни та поняття, аналізувати художні тексти з позиції літературознавства.

3.2. Вміти: оперувати теоретико-літературним інструментарієм для осмислення художньо-естетичних фактів і явищ; здійснювати літературно-філософські, літературно-історичні, літературно-психологічні, текстологічні дослідження; ефективно, раціонально і творчо використовувати літературознавчі знання і філологічні уміння для вирішення професійних завдань, обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу.

3.3. Володіти елементарними навичками літературознавчого аналізу тексту, інтерпретаційними стратегіями читання художніх текстів.

Або:

Успішне опанування курсу Вступ до літературознавства, Історія зарубіжної літератури, Українська література у світовому контексті.

Знання теоретичних основ літературознавства та літературної критики.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Літературна теорія в історичній перспективі» розкриває загальну панораму розвитку красної словесності та основні підходи до осмислення й інтерпретації художніх творів, глибоко аналізує основні літературознавчі школи, етапи розвитку літературознавчої та літературно-критичної думки від часів античності до сучасності. Матеріал робочої навчальної програми з навчальної дисципліни погруповано за двома змістовими модулями з метою раціонального й ефективного засвоєння визначеного матеріалу, стимулювання аспірантів до систематичної навчальної праці, посилення мотиваційного компоненту. Змістовий модуль №1 навчальної дисципліни розкриває історичну динаміку формування основних літературознавчих теорій та герменевтичних підходів до осягнення художніх текстів. У другому змістовому модулі подано основні літературознавчі концепції ХХ – поч. ХХІ століття: напрямки, школи, методи у їхніх взаємозв'язках. Важливе місце у курсі посідає набуття професійних навичок аналізу художнього тексту із застосуванням новітніх теорій.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Літературна теорія в історичній перспективі»

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Літературна теорія в історичній перспективі» базуються на інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі теорії літератури в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інноваційної діяльності з використанням комплексу міждисциплінарних даних, новітніх наукових парадигм і методології філологічних (літературознавчих) досліджень

Загальні компетентності

- ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.
- ЗК 2. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема в галузі літературознавства.
- ЗК 3. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.
- ЗК 4. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.

Фахові компетентності (ФК)

- ФК 1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
- ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.
- ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.
- ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.
- ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 6. Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі літературознавства, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
- ФК 7. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сфері літературознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.

<i>гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</i>														
<i>ФК 7. Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сфері літературознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.</i>													+	
<i>ФК 8. Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i>														+
<i>ФК 9. Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних літературознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності.</i>														+

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання(за необхідності)
Код	Результат навчання		
6.1.	1. Знати історію становлення літературознавчої науки; наукові школи, напрями, методи; 2. Знати наукові праці представників найбільш відомих напрямів світового літературознавства;	Лекції, семінари, конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади.	Усне опитування під час заняття; Програмований контроль; Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект;

	<p>3. Знати стан сучасної української теорії літератури у світовому контексті;</p> <p>4. Знати основні концепції літературного твору, методи аналізу та інтерпретації тексту.</p>		<p>Груповий науковий проект;</p> <p>Самостійна робота;</p> <p>Модульна контрольна робота;</p>
6.2.	<p>1. Уміти реферувати наукову літературу таким способом, що оптимально відповідає поставленому завданню;</p> <p>2. Уміти самостійно узгоджувати теоретичні знання і їх практичне застосування;</p> <p>3. Уміти аналізувати твір за обраною методологією; вибудовувати інтерпретаційні моделі;</p> <p>4. Уміти знаходити актуальні для вивчення проблеми літературознавства і вміти їх формулювати на високому інтелектуальному і понятійному рівні.</p>	<p>Конференції, круглі столи, творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.</p>	<p>Письмове завдання;</p> <p>Індивідуальний науковий проект;</p> <p>Груповий науковий проект;</p> <p>Самостійна робота;</p>
6.3.	<p>1. Здатність працювати в команді та самостійно;</p> <p>2. Цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність;</p> <p>3. Презентувати фахівцям і нефахівцям інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у галузі літературознавства;</p> <p>4. Здатність ефективно працювати в національному та міжнародному контексті, як особистість і як член команди.</p>	<p>Конференції, круглі столи, творчі тижні, групові та індивідуальні наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.</p>	<p>Письмове завдання;</p> <p>Індивідуальний науковий проект;</p> <p>Груповий науковий проект;</p> <p>Самостійна робота;</p>
6.4.	<p>1. Управляти комплексними діями або проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;</p> <p>2. Здатність застосовувати й інтегрувати знання і розуміння інших філологічних дисциплін; розуміти широкий міждисциплінарний контекст літературознавчої спеціалізації;</p> <p>3. Здатність розуміти контексти, в яких можуть бути застосовані літературознавчі знання;</p> <p>4. Здатність розробляти проекти для реалізації поставленої мети.</p>	<p>Конференції, круглі столи, творчі тижні, групові та індивідуальні наукові проекти, конкурси, олімпіади, наукові доповіді-презентації.</p>	<p>Письмове завдання;</p> <p>Індивідуальний науковий проект;</p> <p>Груповий науковий проект;</p> <p>Самостійна робота;</p>

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

ПРН 13. Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.	+	+	+	+	+	+		+								
ПРН 14. Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.	+	+	+	+	+	+		+								
ПРН 15. Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16. Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.					+			+								

8. Система оцінювання результатів навчання аспірантів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Літературна теорія в історичній перспективі» здійснюється у формі *поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

8.1. Форми та критерії оцінювання аспірантів: семестрове оцінювання:

1. *Поточний контроль;*
2. *Самостійна робота;*
3. *Модульна контрольна робота.*

підсумкове оцінювання   **залік**

умови допуску до заліку:

- позитивні результати за усні відповіді на практичних заняттях;
- відвідування лекцій;
- самостійна робота, оцінена позитивно;
- модульна контрольна робота, оцінена позитивно.

8.2. Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання):

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень має такі складники:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	<ul style="list-style-type: none"> • Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта • Модульна контрольна робота (МКР)	50 50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

¹Наприклад, протягом семестру аспірант отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3»,

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Під час вивчення **першого модуля (семестр I) і другого (семестр II)** в межах яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб для:

- “відмінно” – 50 – 45 балів;
- “добре” – 44 – 38 балів;
- “задовільно” – 37– 33 бали;
- “незадовільно” – 32 і нижче балів;
- неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня** – 0 балів.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Критерії оцінювання вмінь та знань аспірантів під час аудиторної роботи

5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді; • активна й присутня участь у роботі впродовж усього семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • самостійність та творчість мислення; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту.
4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді, в якій допускаються певні несуттєві помилки; • активна й присутня участь у роботі впродовж більшої частини семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки.
3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання обов'язкового художнього та теоретичного матеріалів; • виконання відповідних письмових завдань; • відповідь репродуктивного характеру; • відсутність цілісної та аргументованої відповіді на запитання; відповідь у формі доповнення.
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Непрочитання обов'язкового художнього та теоретичного матеріалів;

«5», «4», «5», «4» Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10: 4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом аспіранта за роботу протягом семестру.

	<ul style="list-style-type: none"> • невиконання відповідних письмових завдань; • нездатність дати відповідь репродуктивного характеру на поставленні запитання.
0 балів	Відсутність на семінарі без його подальшого відпрацювання.

Критерії оцінювання самостійної письмової роботи

5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • самостійність мислення; • логічний, аргументований та грамотний виклад; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Розкриття теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів. Допускаються певні неточності; • логічний, аргументований та грамотний виклад. Допускаються певні неточності; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Часткове розкриття теми; • домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом художнього тексту; • нелогічний та неграмотний виклад; • некоректне оформлення; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • несамостійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); • невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.
0 балів	Самостійну роботу не подано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 50-бальній системі.

50 - 45	<ul style="list-style-type: none"> • вичерпна відповідь на історико-теоретичне запитання; • розуміння та належний виклад історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання; • знання художніх текстів, винесених для обов'язкового
---------	---

	<p>прочитання;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад;
44 - 38	<ul style="list-style-type: none"> • ґрунтовна відповідь на історико-теоретичне запитання. Допускаються певні несуттєві помилки; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання. • знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад;
37- 33	<ul style="list-style-type: none"> • часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність виконання; • фрагментарне знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями;
32 і нижче	<ul style="list-style-type: none"> • неправильна або фрагментарна відповідь на історико-теоретичне запитання; • неправильне або еклектичне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамотійність виконання (списування). • незнання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • неправильний або фрагментарний аналіз художнього тексту; • неправильне або еклектичне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамотійність виконання (списування).
0	<ul style="list-style-type: none"> • відповідь відсутня.

Залік

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала аспіранта таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
75 – 81 бал	C
66 – 74 бали	D
60 – 65 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо аспірант під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання знань та вмінь аспіранта під час заліку

“Зараховано”	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність відповіді.
“Не зараховано”	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання; • відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання; • невміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • невміння визначити жанрову природу поданого тексту; • неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • несамотійність відповіді.

8.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

Питання до заліку

1. Предмет і завдання курсу. Періодизація історії літературознавства.
2. Типологія літературознавчих учень з урахуванням орієнтацій на зміст чи форму художнього твору; текст; читача.

3. Вчення про літературу в Давній Греції.
4. Значення праць Платона й Аристотеля для розвитку науки про літературу в Європі.
5. Літературознавчі концепції XVIII століття. Становлення естетики як вчення про прекрасне. «Естетика» А. Баумгартена.
6. Нормативні поетики. «Поетичне мистецтво» М. Буало як зразок західних нормативних поетик.
7. Формування нової наукової парадигми в літературознавстві XIX ст.
8. Міфологічна школа братів Грімм.
9. Становлення біографічного методу: Ш. Сент-Бев.
10. Культурно-історична школа. Вплив філософії позитивізму. Наукова концепція І. Тэна.
11. Порівняльно-історичний напрямок: О. Веселовський, В. Жирмунський).
12. Психологічний напрямок (В. Дільтей, В. Вундт, Е. Енекен, О. Потебня).
13. Літературознавчі концепції XX століття: напрямки, школи, методи.
14. Психоаналіз і літературознавство (З. Фройд, К.-Г. Юнг, Е. Фром).
15. Теорія архетипів.
16. Соціологічний метод в літературознавстві.
17. Формальна школа в літературознавстві.
18. Концепція діалогізму М. Бахтіна. Формальна школа (В. Шкловський, В. Пропп, Б. Ейхенбаум).
19. Структуралізм: празький лінгвістичний гурток і женецька лінгвістична школа. Я. Мукаржовський.
20. Французька семіотична школа (Р. Барт, К. Леві-Стросс, А. Греймас, Ж. Жанет, Ц. Тодоров),
21. Наратологія (М. Фрідман, Ж. Женетт, В. Шмід).
22. Ю.М.Лотман і Тартусько-Московська семіотична школа. Концепція семіосфери.
23. Герменевтика (В. Дільтей, Шлейєрмахер, Г. Гадамер) Поняття «герменевтичного кола».
24. Рецептна естетика: Г. Р. Яусс, В. Ізер. Поняття «горизонт сподіваного», «естетичний досвід».
25. Сучасні напрямки літературознавства: постструктуралізм.
26. Сучасні напрямки літературознавства: деконструктивізм.
27. Постструктуралізм та деконструктивізм (М. Фуко, Ж. Дерріда, Г. Блум).
28. Постколоніальна критика: «Орієнталізм» Е. Саїда.
29. Екокритика, біополітичні студії, постгуманізм.
30. Особливості становлення поетик Сходу (індійська, арабська).

Самостійна письмова робота

Завдання: Спираючись на лекційний матеріал та запропоновані теоретичні джерела, здійснити літературознавчий аналіз художнього твору, що входить до об'єкта дослідження наукової роботи аспіранта.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Історія літературознавчих учень.													
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Періодизація історії літературознавства. Типологія літературознавчих учень з урахуванням орієнтацій на зміст чи форму художнього твору; текст; читача.	6	2				4							
Тема 2. Вчення про літературу в Давній Греції. Значення праць Платона й Аристотеля для розвитку науки про літературу в Європі.	6	2				4							
Тема 3. Літературознавчі концепції XVIII століття. Становлення естетики як вчення про прекрасне. «Естетика» А. Баумгартена. Нормативні поетики. «Поетичне мистецтво» М. Буало як зразок західних нормативних поетик.	6	2				4							
Тема 4. Формування нової наукової парадигми в літературознавстві XIX ст. Міфологічна школа братів Грімм. Становлення біографічного методу: Ш. Сент-Бев. Культурно-історична школа. Вплив філософії позитивізму. Наукова концепція І. Тэна.	6		2			4							
Тема 5. Порівняльно-історичний напрямок: О. Веселовський, В. Жирмунський). Психологічний напрямок (В. Дільтей, В. Вундт, Е. Енекен, О. Потебня).	6		2			4							
Модуль 2													
Змістовий модуль 1. Літературознавчі концепції XX- поч. XXI століття: напрямки, школи, методи.													
Тема 6. Психоаналіз і літературознавство (З. Фройд,	6	2				4							

К.-Г. Юнг, Е. Фром). Теорія архетипів.													
Тема 7. Соціологічний метод в літературознавстві. Концепція діалогізму М. Бахтіна.	6	2				4							
Тема 8. Формальна школа (В. Шкловський, В. Пропп, Б. Ейхенбаум).	6		2			4							
Тема 9. Структуралізм: празький лінгвістичний гурток і женецька лінгвістична школа.	6	2				4							
Тема 10. Герменевтика (В. Дільтей, Шлейермахер, Г. Гадамер. Поняття «герменевтичного кола».	6	2				4							
Тема 11. Рецептивна естетика: Г. Р. Яусс, В. Ізер. Поняття «горизонт сподіваного», «естетичний досвід».	6		2			4							
Тема 12. Наратологія (М. Фрідман, Ж. Женетт, В. Шмід).	6	2				4							
Тема 13. Французька семіотична школа (Р. Барт, К. Леві-Стросс, А. Греймас, Ж. Жанет, Ц. Тодоров). Ю. М. Лотман і Тартусько-Московська семіотична школа. Концепція семіосфери.	6	2				4							
Тема 14. Сучасні напрямки літературознавства: постструктуралізм та деконструктивізм (М. Фуко, Ж. Дерріда, Г. Блум).	6		2			4							
Тема 15. Постколоніальна критика: «Орієнталізм» Е. Саїда. Екокрітика, біополітичні студії, постгуманізм.	6	2				4							
Разом годин за модулем 1	90	20	10			60							
Усього годин	90	20	10			60							

9. Рекомендована література

Основна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст./ М. Зубрицька. – Львів: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка, 2002. – 831 с.
2. Васків М. Літературознавчі теорії та концепції ХІХ століття. – Запоріжжя, 1999. – 28 с.
3. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р., Ковалів Ю. – К.: Академія, 1997. – 752 с.

4. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Авт.-укладач Ю. І. Ковалів. – К., 2007.
5. Пилип'юк О. Зародження літературознавства. Схід – Захід. – Івано-Франківськ: Гостинець, 2002. – 145 с.
6. Шалагінов Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Історико-естетичний нарис. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 360 с.

Додаткова

1. Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика: Пер. с фр. / Сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова. – М.: Прогресс, 1989. – 615 с.
2. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М.: Искусство, 1979. – 423 с.
3. Гадамер Х.-Г. Истина и метод Основы философской герменевтики / Х.-Г. Гадамер. – М.: Прогресс, 1988. – 704 с.
4. Гадамер Х.-Г. Актуальность прекрасного / Х.-Г. Гадамер. – М.: Искусство, 1991. – 367 с.
5. Гринцер П. А. Эпохи взаимодействия литератур Востока и Запада / П. Гринцер. – М.: Наука, 1997. – 213 с.
6. Гром'як Р. Естетика і критика. – К.: Мистецтво, 1975. – 224 с.
7. Женетт Ж. Фигуры. В 2-х томах. Пер. С фр. / Жерар Женетт. – Т.1-2. – М.: Изд-во им. Сабашниковых, 1998. – 470 с.
8. Зборовська Н. Психологія і літературознавство. Посібник. – К.: Академія, 2003.
9. Енциклопедія постмодернізму / Ч. Вінквіст. В. Тейлор. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
11. Лотман Ю. М. Структура художественного текста. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.
12. Мукаржовский Я. Структурная поэтика / Я. Мукаржовский. – М., 1996. – 324 с.
13. Потебня А. Эстетика и поэтика. – М.: Искусство, 1976. – 516 с.
14. Пропп В. Я. Морфология сказки / В. Я. Пропп. – М.: Наука, 1969. – 168 с.
15. Тодоров Ц. Понятие литературы / Ц. Тодоров // Семиотика: Антология. – М.: Акад. проект, 2001. – С. 376-391.
16. Тэн И. Философия искусства /И. Тэн. – М.: Республика, 1996. – 351 с.
17. Французская семиотика: От структурализма к постструктурализму / Пер. с фр. и вступ. ст. Г. К. Косикова. – М.: Прогресс, 2000. – 533 с.
18. Фрейд З. Художник и фантазирование / З. Фрейд. – М.: Республика, 1995. – 398 с.
19. Фромм Э. Психологія і етика/ Э. Фромм. – М.: Прогресс, 1998. – 453 с.
20. Шмид В. Нарратология / В. Шмид. – М., 2003. – 643 с.
21. Юнг К. Г. Аналітична психологія: минуле і сучасне / К. -Г. Юнг. – М., 1995. – 132 с.
22. Яусс Г. Р. Історія літератури як провокація літературознавства / Г. Р. Яусс // Нове літературне обозрение. – М., 1995. – № 12. – С. 57-78.
23. Косиков Г. К. Методологія «генетического структуралізма» Л. Гольдмана / Г. К. Косиков // Соціологія художественної літератури в сучасному зарубіжному літературознавстві. – М., 1976. – С. 97-129.
24. Косиков Г. К. От Проппа к Греймасу / Г. К. Косиков // Вестник МГУ. Сер. Филология. – 1996. – № 1. – С.48-61.
25. Лотман Ю. М. и тартуско-московская семиотическая школа. – М.: Гнозис, 1994. – 547 с.
26. Ханзен-Леве О. Русский формализм: Методологія реконструкції розвитку на основі принципу острапення / О. Ханзен-Леве. – М.: Языкирус. культуры, 2001. – 669 с.

Рекомендовані Інтернет ресурси

- <http://www.biblioclub.ru/book/36050/>
- <http://lib.nspu.ru/file/library/210297/aa1e02f3ea8f7bfc.pdf>
- <http://www.biblioclub.ru/book/79455/>
- <http://www.biblioclub.ru/book/69123/>
- <http://www.biblioclub.ru/book/46738/>